

Innehållet i veckans Nyhetsbrev

- Ta tillfället i akt och anmäl Er redan **NU** till den jubilerande finlandssvenska landsbygdsriksdagen
 - Kvinnors företagande i gles- och landsbygder – rapport från Glesbygdsverket
 - Gräsrotsbidrag till landsbygdsstrategin, Hållbara bygder går före, Servicefrågorna tar fart – HSSL:s nyhetsbrev 2/2008
 - Problemen med verkställandet av strukturfondsperioden – ”arbets- och näringsministeriet gör sitt bästa”
 - Blue Wind – första byägda utvecklingsbolaget
 - ”Vi ser många förändringar och även hotbilder framför oss i byarna” – Esko Taanila på ÖNB:s byahövdingdag
 - Läs även detta: *TeliaSonera lägger ner fasta telefontätet i glesbygden redan nästa år – berör 30000 abonnenter i landet *Pernå röstade för fusion med Lovisa – beslut om överföring av byar i västra Pernå till Borgå kan dröja *Korsnäs hett eftertraktat för vindkraft *Korsholmsby motsätter sig hästsportcenter i byn – vill undvika olägenheter *Agneta Eriksson ny direktör för Sydkusten
-

TA TILLFÄLLET I AKT OCH ANMÄL ER REDAN **NU** TILL DEN JUBILERANDE FINLANDSSVENSKA LANDSBYGDSRIKSDAGEN

Den som vill säkra sig en plats i den tionde finlandssvenska landsbygdsriksdagen 20-21.9 på Åland, gör bäst i att anmäla sig före utgången av juni månad innan semestrarna i juli vidtar. Alla hotellrum i Mariehamn är nämligen redan fullbokade det här veckoslutet, så de hotellrum som förhandsbokats för landsbygdsriksdagen står fast. Dessutom slipper den som anmäler sig före 7.8 betala en högre deltagaravgift. Allt om anmälningsproceduren, info och program för landsbygdsriksdagen finns på Svensk Byaservice hemsida under webbadressen <http://byaservice.web.mios.fi/document.asp?id=c3yqx5ro8ff>. Deltagarna utlovas ett intressant program. Landsbygdens framtid i Norden granskas ur olika synpunkter av experter. Det gäller såväl ur en historisk synvinkel som ur ett sociologiskt perspektiv, samt vårt behov av mat och energi. Detta försiggår på lördagen (20.9), medan söndagens program tar upp skärgårdens utveckling, sett ur ett åländskt lokalt perspektiv, samt besök på den populära *Skördefesten på Åland* (<http://www.skordefest.aland.fi/skordefesten/>). Vi besöker då marknaden vid Ålands Landsbygdscentrum på Jomala, som är Skördefestens program för söndagen.

Det är första gången landsbygdsriksdagen ordnas på Åland och 14 år sedan den kom att omfatta hela Svenskfinland. Modellen togs från de två tidigare landsbygdsriksdagarna i Österbotten, vilka hölls i Vörå åren 1990 och 1992. Det var inom ramen för ”projektet Svensk Byaservice” som evenemanget ordnades och var då den största tillställningen för projektet. ”Projektet Svensk Byaservice” sammanhögde med en omorganisering av verksamheten som Delegationen för byaärenden handhade. Som ett komplement till serviceenheten bildades en svensk servicepunkt i Vasa för att betjäna de finlandssvenska byaråden och övriga

invånarsammanslutningar i Svenskfinland.

KVINNORS FÖRETAGANDE I GLES- OCH LANDSBYGDER – RAPPORT FRÅN GLESBYGDSVERKET

På uppdrag av svenska regeringen har Glesbygdsverket kartlagt och analyserat kvinnors företagande i gles- och landsbygder. Rapporten *Kvinnors företagande i gles- och landsbygder – fakta och fönster* har öppnat fönster mot olika aspekter av kvinnors företagande – nulägesbeskrivningar och erfarenheter från olika aktörer på den kommunala nivån, inom det kooperativ företagandet, de gröna näringarna samt det samiska företagandet har redovisats. Glesbygdsverket har lyft fram sex förslag som verket bedömer vara särskilt betydelsefulla för främjandet av kvinnors företagande i gles- och landsbygder:

1. *Översyn av tryggetssystemen.*
2. *Ökade möjligheter för egenföretagande inom vård och omsorg.*
3. *Stärk och kvalitetssäkra rådgivningsfunktioner.*
4. *Anpassningar i regelverken för de allra minsta företagen.*
5. *Det finns ett behov av utbildningsinsatser i flera avseenden.*
6. *Gör fortsatta satsningar på att initiera och förstärka nätverk, mentorskap och andra kontaktytor.*

Rapporten från Glesbygdsverket kan läsas i sin helhet som länk under webbadressen <http://www.glesbygdsverket.se/site/Default.aspx?id=9854>.

GRÄSROTSBIDRAG TILL LANDSBYGDSSTRATEGIN, HÅLLBARA BYGDER GÅR FÖRE, SERVICEFRÅGORNA TAR FART – HSSL:s NYHETSREVEJ 2/2008

Innehållet i Riksorganisationen Hela Sverige ska levas (HSSL:s) andra nyhetsbrev för i år tar upp bl.a. gräsrotsbidrag till den svenska regeringens landsbygdsstrategi – seminarierna om landsbygdsstrategin var en viktig del av den svenska Landsbygdsriksdagen, träff inom projektet Hållbara bygder som arbetar för att bygderna skall skapa hållbara lösningar lokalt i sina nejder (<http://www.helasverige.se/doc.ccm?id=35>) och ämnet service, inom vilket det nu händer mycket. Vidare tas bl.a. följande upp:

- Allvar och fest i Lycksele under Landsbygdsriksdagen
- Bygdebanken
- Vad minns du speciellt? – kortintervjuer från Landsbygdsriksdagen
- Dags för ett nytt utvecklingssteg? – Investeringskapital, men hur? – Gör en plan! – Kommunen, en viktig samarbetspartner
- Tryckt i press och politik – yttrande, pressmeddelande och övrigt
- Vad gjorde vi (HSSL) förra året?

Nyhetsbrevet (nr 2, maj 2008) kan läsas på HSSL:s hemsida under webbadressen http://www.helasverige.se/file.php/fs/0CGS_Ry5ETWpX8BME4Sc1K0Hf3SdoSRcjmUi3hbu0XKMU_mm34oSDcnI65LiMrkV.pdf?target_filename=HSnr208webb.pdf.

Nyhetsbrevet trycks i 6000 exemplar och går ut till lokala utvecklingsgrupper och andra som har intresse av vad som händer på landsbygden.

PROBLEMEN MED VERKSTÄLLANDET AV STRUKTURFONDSPERIODEN – ”ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET GÖR SITT BÄSTA”

Arbets- och näringsministeriet beklagar att datasystemet EURA 2007 inte till alla delar är klart. Eftersom datasystemet är stort, har man varit tvungen att ta ett steg i taget och ta i bruk delar av programmet, allt eftersom de blivit färdiga. I fortsättningen lovar man från ministeriets sida att fästa ännu större uppmärksamhet vid att få delarna i datasystemet översatta till svenska så snabbt som möjligt, efter att de färdigställts. Arbets-

och näringsministeriet tar sin skyldighet, när det gäller att trygga den svenskspråkiga befolkningens rättigheter på allvar. Ministeriet intygar att man gör sitt bästa för att med det snaraste kunna undanröja de faktorer som sinkar verkställandet av strukturfondsperioden. Uppgifterna finns att läsas i Österbottens förbunds *Nyhetsposten ~ Uutisposti* nr 6-2008 under webbadressen http://www.obotnia.fi/medialibrary/data/Uutisposti_6_2008-%7Buhqlr-1lbh3-rwk7y%7D.pdf.

Österbottens förbund har tidigare skrivit till arbets- och näringsministeriet och uttryckt sin oro över hur trögt EU:s strukturfondsperiod 2007-2013 kommit igång, fastän programperioden pågått i långt mer än ett år (Österbottens förbunds Nyhetsposten ~ Uutisposti nr 5-2008, http://www.obotnia.fi/medialibrary/data/Uutisposti_5_2008-%7B2npim-pehyg-c73tq%7D.pdf). Texten här ovan hänför sig nu till svaret från ministeriet. Problemen med verkställandet av strukturfondsperioden ingick även bl.a. i Svensk Byaservice Nyhetsbrev nr 19/8.5.2008, vilket kan läsas på vår hemsida under webbadressen http://byaservice.web.mios.fi/contentlibrary/Byaservice/nyhetsbrev08/Nyhetsbrev_19_vecka_19-08.pdf.

BLUE WIND – FÖRSTA BYÄGDA UTVECKLINGSBOLAGET

Syd-Österbotten, Mellersta Österbotten, Norra Österbotten, Norra Savolax och Norra Karelen har grundat Finlands, Europas och troligtvis även världens första utvecklingsbolag, Blue Wind Oy, med byarna som ägare. Bolaget sysslar med utbildning, rådgivning, ekonomiförvaltning och andra utvecklingstjänster. Blue Wind har via ägarföreningarna, Etelä-Pohjanmaan Kylät ry, Keskipohjalaiset Kylät ry, Pohjois-Pohjanmaan Kylät ry, Pohjois-Karjalan Kylät ry och Pohjois-Savon Kylät ry, direkt kontakt med det egna områdets ca 1500 lokala aktörer. Men geografiskt omfattas hela landet. Blue Wind fungerar enligt normala affärsprinciper. Till kunderna hör ministerier, tillsynsmyndigheter och andra, samt byarna själva. Man kommer emellertid att starta i liten skala. Enligt Blue Winds styrelseordförande Matti Mäkelä har man via sin kunskapsbank en överlägsen erfarenhet av byn och dess behov. Läs mer (på finska) på Byaverksamhet i Finlands (SYTY:s) hemsida under webbadressen <http://www.kylatoiminta.fi/fi/maaseutuplus/body0=3505>.

”VI SER MÅNGA FÖRÄNDRINGAR OCH ÄVEN HOTBILDER FRAMFÖR OSS I BYARNA” – ESKO TAANILA PÅ ÖNB:s BYAHÖVDINGDAG

Världen förändras hela tiden. *”Vi ser många förändringar och även hotbilder framför oss i byarna”*, sade ordföranden för Östra Nylands Byar rf (ÖNB) Esko Taanila på föreningens byahövdingdag 12.6. Landsbygden har redan varit med om en stor omvälvning sedan inträdet i EU och lantbruket, som länge har varit bas för landsbygdens övriga näringsliv, har förändrats mycket. Det är inte längre samma sammanhållande, stödjande och sysselsättande näringsgren. Människors inköpsbeteenden, levnadsvanor, arbetsplatser m.m. medverkar till att butiker och serviceföretag har svårare att upprätthålla sin verksamhet på mindre orter och i byar. Ifall butikerna och köprutinerna koncentreras till de större tätorterna, så finns det också risk att den offentliga sektorn, av ekonomiska skäl, kommer att göra likadant i framtiden och alltså koncentrera serviceutbudet till större enheter och till större orter, främst Borgå, Lovisa och Mäntsälä. Flera centrala myndigheter och utredningar pekar även på att större förändringar är på kommande i kommunernas möjligheter att erbjuda service till alla invånare. Vad gäller den egna bybutiken, skolan eller annan service, är det enligt Taanila bra att byarna själva är aktiva och försöker påverka utvecklingen. Byaombudet Mia Aitokari från ÖNB nämnde värdet i att byarna kan samlas, träffas och diskutera i god anda om framtiden och om gemensamma frågor. Landskapsdirektör Jaakko Mikkola från Östra Nylands förbund konstaterade å sin sida, att när det gäller landskapet Östra Nyland, så mår landskapet mycket bra. Man har en genomsnittlig inkomst, befolkningsutveckling och välfärd, som är bland de bästa i Finland.

Byahövdingdagen, som arrangerades för byföreningar inom ÖNB:s verksamhetsområde, blev lyckat. Över 40 personer deltog i det gemensamma seminariet i Askola om byaverksamhetens framtid i Östra Nyland. Man hade sammankallat byar och byföreningar från områdets 13 kommuner, för att diskutera om föreningarnas verksamhet och om framtida utmaningar för att hålla byarna aktiva, levande och attraktiva. Över 2/3 av regionens befolkning bor på landsbygden. Mer om byahövdingdagen finns att läsas på ÖNB:s hemsida under webbadressen http://www.itukylat.fi/categories.asp?document_id=2219&cat_id=52. Se även YLE:s Internytt på webbadress <http://svenska.yle.fi/nyheter/artikel.php?id=131778>.

LÄS ÄVEN DETTA

TeliaSonera lägger ner fasta telefontätet i glesbygden redan nästa år – berör 30000 abonnenter i landet

Enligt TeliaSonera är det för dyrt att upprätthålla det fasta telefontätet. Direktör Eila Rummukainen ger inte heller några alternativ, utan de som inte självmant vill byta, blir tvungna. Det här sker tidigast i februari nästa år. För bredbandsanslutningar är det år 2010 som gäller. Stig-Göran Lassas i Harrström, som är en av dem som drabbas av TeliaSoneras planer, tycker att beslutet är orättvist och diskriminerande mot dem som bor på landsbygden. Inte tror jag ... *Läs mer på adress <http://svenska.yle.fi/nyheter/artikel.php?id=132052>.*

Pernå röstade för fusion med Lovisa – beslut om överföring av byar i västra Pernå till Borgå kan dröja

Pernåfullmäktige har efter omröstning godkänt en fusion med Lovisa, Liljendal och Strömfors. Den nya Lovisakommunen uppstår år 2010. Men politikerna från västra Pernå ger inte upp kampen för att få höra till samma kommun som Borgå. En grupp politiker i Pernå kommer att lämna in en anhållan till ministeriet om att byarna Sarvsalö, Kabböle och Isnäs överförs till Borgå. Frågan är nu hur ärendet går vidare. Pernå och Borgå förhandlar inte längre officiellt med varandra, efter att Pernå valde en fusion med Lovisa. Kommundirektör Ralf Sjødahl i Pernå säger att det kan dröja flera år innan ... *Läs mer på adress <http://svenska.yle.fi/nyheter/artikel.php?id=131683>.*

Korsnäs hett eftertraktat för vindkraft

Korsnäs står högt på placeringslistan när Etelä-Pohjanmaan Voimas och Helsingfors energis samföretag för havsbaserad vindproduktion skall börja investera, på sikt upp till två miljarder euro. Man söker lämpliga placeringsorter på bred front, men Korsnäs är de väldigt intresserade av. Det nya bolaget med arbetsnamnet Merituuli (Havsvind), vill bygga 500 megawatt och upptill 1000 megawatt vindkraft ute till havs, 10-20 km från kusten. Går allt som planerat, är man i gång till 2014, eller senast 2015. Målet är två vindkraftsparker vid ”Bottniska vikens och Finska vikens kust” (*Vasabladet 18.6*). *Se även webbadressen <http://svenska.yle.fi/nyheter/sok.php?id=131256&sokvariant=arkivet&lookfor=helsingfors%20energi&advanced=&starttid=&sluttid=&antal=10>.*

Korsholmsby motsätter sig hästsportcenter i byn – vill undvika olägenheter

Vikbybor i Korsholm vill inte ha ett hästsportcenter i byn. De är varken emot hästar eller utveckling, utan protesterar mot bullrig trafik, tvångsinlösning av mark och byggandet av ett hästsportcenter rakt utanför deras ytterdörr. Sedan våren har vikbyborna med möten och namnlistor kämpat emot bygget. Enligt bybon Hans Aspling, var alla emot en placering av centret här. Det finns nu två alternativ för centret, Söderfjärdsbacken i Malax och Vikby i Korsholm. Aspling tycker frågan borde vara enkel att lösa, eftersom malaxborna inte framfört några protester mot ett hästsportcenter (<http://svenska.yle.fi/nyheter/artikel.php?id=132058>

och Vasabladet 17.6).

I dag (19.6) skall styrgruppen för planerandet av hästsportcentret försöka ta ställning till vilket av alternativen som är bättre, Malax eller Korsholm. Läs mer i Vasabladets nätupplaga under webbadressen <http://www.vasabladet.fi/story.aspx?storyID=22129>.

Agneta Eriksson ny direktör för Sydkusten

Styrelsen för Sydkustens landskapsförbund har valt (11.6) FM Agneta Eriksson till direktör för Sydkustens landskapsförbund rf. Till Erikssons kvalifikationer hör, att hon uppvisat ett genuint intresse för svensk kultur och utbildning inom Sydkustens verksamhetsområde och är väl förtrogen med förbundets uppdrag. Hon har ett stort kunnande i såväl samhälls-, utbildnings- som kulturfrågor, därtill lokalkännedom om den kommunala verksamhetens villkor, både i mindre och större kommuner på verksamhetsområdet. Erikssons kommunalpolitiska erfarenhet som förtroendevald och övriga styrelseuppdrag har gett henne mångsidigt kunnande om svenska lösningar, samt igångvarande samhälleliga strukturreformer. Uppgifterna är från Sydkustens hemsida och finns under webbadressen <http://www.sydkusten.fi/aktuellt67.htm>.

Sydkustens landskapsförbund är en part i samarbetsorganisationen Svensk Byaservice. Övriga är Svenska Österbottens Förbund för utbildning och kultur och Svenska studiecetralen. I samarbetet deltar även Ålands bildningsförbund rf.

VAD HAR HÄNT?

Skriv ner några rader om vad som är på gång i er region eller organisation och som kan vara av allmänt intresse för alla!

Nyhetsbrevet utkommer en gång i veckan och sänds till Byaservice samarbetsgrupp, nyckelpersoner d.v.s. de som representerar Byaservice i olika centrala organ, projektledare som jobbar inom Byaservice, de lokala aktionsgrupperna, de regionala byaorganisationerna och till olika personer/organisationer med anknytning till landsbygdsutveckling. Alla som har något att informera om, skickar in sina bidrag till e-mailadress: kenneth.sundman@ssc.fi. Skriv mycket kort och undvik bilagor. Hänvisa hellre till webbsidor för mer info.

Nyhetsbrevet kan även läsas på Svensk Byaservice hemsida, www.bya.net. Vill du komma med på vår sändlista, sänd då mail till adressen kenneth.sundman@ssc.fi. Ifall någon inte vill ha Nyhetsbrevet i fortsättningen, meddela till samma e-mailadress ovan.
